

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΟΦΙΛΟΛΟΓΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ – ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΗΡΩΑ ΚΥΡΙΑΚΟ ΜΑΤΣΗ

Μέγαρο Μουσικής Αθήνας,
26 Νοεμβρίου 2007

‘Αν θα βγω, θα βγω πυροβολώντας’. Έτσι απάντησε ο ήρωας Κυριάκος Μάτσης στον Άγγλο στρατιώτη που τον καλούσε να παραδοθεί σε ~~σε~~ ~~άπταιστα~~ Ελληνικά, μετά την προδοσία και τον εντοπισμό του κρησφύγετου του.

Ήξερε από την ένταξή του στον Αγώνα, ότι θα πεθάνει, γιατί ευσυνείδητα τάχθηκε στην ΕΟΚΑ, αυτός που από τα μαθητικά, αλλά ιδιαίτερα από τα φοιτητικά του χρόνια αναζητούσε τη Λευτεριά της πατρίδας του.

Ουσιαστικά ο Αγώνας άρχισε για τον Κυριάκο από το 1946-47, όταν έκαμνε εκδηλώσεις στη Μακεδονία για την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα και ιδιαίτερα εκείνη στη Φιλοσοφική Σχολή Θεσσαλονίκης, όπου ο Γεώργιος Παπανδρέου ακούοντας τον λόγο του τον αποκάλεσε «τ’ αηδόνι της Κύπρου».

Αναμίχθηκε στη Μορφωτική Ένωση Εθνικόφρονων Φοιτητών και έλαβε μέρος σε πολλές εξορμήσεις στη Βόρεια Ελλάδα, που ταλανιζόταν τότε από τον εμφύλιο πόλεμο.

Επιστρέφοντας στην Κύπρο εντάσσεται από τους πρώτους στην ΕΟΚΑ. Γίνεται ο Παγκύπριος Σύνδεσμός της με τον Διγενή.

Τον Ιανουάριο του 1956 συλλαμβάνεται από τους Άγγλους που γνωρίζουν τη δράση του στην ΕΟΚΑ. Ευθαρσώς δηλώνει ότι είναι στέλεχος και αγωνίζεται για την ελευθερία της πατρίδας του.

Υφίσταται φρικτά βασανιστήρια στα ανακριτήρια της Ομορφίτας όπου τον ανακρίνουν οι πιο στυγνοί ανακριτές, στους οποίους κάμνει μαθήματα ανθρωπιάς και πατριωτισμού.

Ο ίδιος ο Στρατάρχης Χάρτινγκ τον επισκέπτεται και του προτείνει μισό εκατομμύριο λίρες, αν φανερώσει που βρίσκεται ο Διγενής.

“Εξοχότατε, ου περί χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα, αλλά περί αρετής.

Λυπούμαι γιατί με έχετε προσβάλει με την πρότασή σας”.

Ο Στρατάρχης εκπλήσσεται, θαυμάζει. Συζητά μαζί του το Μακεδονικό, το Κυπριακό.

Διατάσσει να σταματήσουν οι ανακρίσεις και να μεταφέρουν τον Κυριάκο στα κρατητήρια Κοκκινότριμιθιάς.

Εκεί έχει επιστάμενες συνομιλίες με τον Αποικιακό Γραμματέα Redaway και τους Άγγλους ανακριτές.

Συζητά το σχέδιο λύσης του Κυπριακού βασισμένο στις συνομιλίες Μακαρίου – Χάρτινγκ. Κατάφερε να βελτιώσει σε τρία σημεία το σχέδιο για την:

- 1) Αμνηστία των ανταρτών,
- 2) την εσωτερική ασφάλεια,
- 3) τον χρόνο Άσκησης και Αυτοδιάθεσης.

Ο Μάτσης πίστευε σε γρήγορη λύση του Κυπριακού. Ήξερε ότι η Κύπρος δεν μπορούσε ν' αντέξει πολύ τον δυσανάλογο πόλεμο με μια αυτοκρατορία και τον ανησυχούσε ιδιαίτερα η εμπλοκή της Τουρκίας.

Δραπετεύει τον Σεπτέμβριο του 1956 από τα Κρατητήρια Κοκκινότριμιθιάς και ορίζεται Τομεάρχης Κερύνειας.

Αρχές του 1958, ο Γιαννάκης Μάτσης – αδελφός του Κυριάκου απολύεται απροσδόκητα από τα κρατητήρια Κοκκινότριμιθιάς. Ο σκοπός των Άγγλων αποκαλύπτεται αργότερα όταν αφήνουν κάτω από την είσοδο του σπιτιού που διέμενε, επιστολή του Αρχηγού του Special Branch Μακάουαντ που απευθύνεται προς τον Κυριάκο.

Μεταξύ άλλων αναφέρετε στην επιστολή ότι αν συνεχιστεί η δράση της ΕΟΚΑ, η οργάνωση θα συγκρουστεί με τους Τουρκοκύπριους και τους κομμουνιστές και η κατάληξη θα είναι η διχοτόμηση της Κύπρου.

Σε ελάχιστες ημέρες αργότερα, αρχές Ιουνίου 1958 άρχισαν οι Τουρκοκυπριακές βιαιοπραγίες στον Άγιο Κασσιανό στη Λευκωσία.

Είναι πίστη και βεβαιότητα πολλών ανθρώπων ότι αν ζούσε ο Κυριάκος Μάτσης θα ήταν πολύ διαφορετικό το Εθνικό μας πρόβλημα.

Με τη σύνεση, τη διορατικότητα, την αλήθεια και την ανθρωπιά, θα ήταν ένας σωστός σύμβουλος και συμπαραστάτης στο πλευρό του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Και ίσως το πρόβλημα της Κύπρου να μην είχε φτάσει σ' αυτά τα αδιέξοδα.

Ο Κυριάκος ήταν ο συνετός, ο σοφός ήρωας της Κύπρου.

Κλαίρη Αγγελίδου

ο ειρηνικός - γρηγορικός ηρωικός
Σαββανης -